

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Прелімінар

державного бюджету на рік 1899.

На вчерашнім засіданню Ради державної міністер скарбу предложив прелімінар бюджету на рік 1899:

Суму видатків державних принято в нїм на 760,286.793 зр., суму доходів на 760,754.834 зр., позистає отже надвижка доходів в сумі 468.041 зр. Надвижка та єсть о 119.113 зр. більшою від тої, котру преліміновано на рік 1898.

Поодинокі позиції бюджету в порівнянню з бюджетом на рік 1898 представляють ся так:

А. Потреби:

Понеже видатки на рік 1898 принято на 722,872.831 зр., а на рік 1899 на суму 760.286.793 зр., тому прелімінар видатків державних збільшив ся о 37,413.962 зр.

Перших пять розділів бюджету, т. є. найвисший двір, канцелярия кабінетова Цісаря, Рада державна, трибунал державний і рада міністрів не виказує в порівнянню з р. 1898 жадних значнійших змін. Побільшено тільки етат видатків трибуналу адміністраційного о 9.822 зр. з причини заїменованя одного президента сенату extra statum і конечного помноженя персоналю канцелярийного.

Премімінар видатків спільних уложено в тім припущенню, що унія митова між Австрією а Угорщиною позистане в 1899, що отже доходи з мита служити мають на покритє тих видатків. Надто принято при укладанню прелімінара дотеперішній розділ квоти, припадаючої на Австрію і Угорщину. Отже загальне запотребованє на видатки спільні принято на рік 1899 на суму

126,162.876 зр., т. є. о 4,698.347 зр. більше як в р. 1898, а понеже дохід з мит преліміновано на 50,210.430 зр., — проте позистає до покритя обом половинам держави сума 75,952.446 зр., т. є. о 1,160.707 зр. більше, ніж в р. 1898.

Етат видатків міністерства справ внутрішних підвиснено о 710.484 зр. на 28,142.972 зр. Іменно підвиснено видатки на заряд центральний того міністерства о 8.180 зр. з причини системізованя посади четвертого шефа секції, помноженє персоналю в службі гидрографічній, будівничів і рахунковій і урядженє курсів для образованя комісарів торговельних. — Видатки на адміністрацію політичну країв коронних підвиснено о 277.378 зр., головно з причини побільшеня персоналю поліції в Празі і Триесті. — На будову гостинців вставлено в прелімінари звичайнім о 6061 зр. меньше, на надзвичайні будівлі преліміновано о 90.389 зр. більше. На «будівлі водні» призначено о 219.140 зр. більше, бо підвиснено кредити на регуляцію Драви, Волтави і Дністра.

Етат видатків міністерства оборони краєвої підвиснено о 1,123.489 зр. на 25.196.170 зр. Часть того побільшеня видатків, сума 124.919 зр. призначена на помноженє персоналю жандармерії.

Етат міністерства просвіти і віроісповідань підвиснено о 476.610 зр. на 31.473.776 зр. При раді шкільній галицькій буде креована трета посада референта адміністраційного і одна нова посада краєвого інспектора шкіл. Кредит на закупно творів штуки підвиснено з 52.000 на 75.000 зр. — Прелімінар видатків на університетах підвиснено о 336.215 зр., на школи промислові о 68.496 зр., а знижено прелімінар шкіл середних о 115.680 зр. а шкіл народних о 30.887 зр. Для університету

львівського призначено надзвичайний кредит 100.000 зр. в цілі добудови крила в улиці Мохнацкогго, на бібліотеку університетску. Видатки на удержанє академії ветеринарії у Львові преліміновано на 42.900 зр. Кредит 100.000 зр. вставлено на утворенє чеської політехніки в Берні.

Етат видатків міністерства фінансів відвиснено о 17,916.888 зр. на 131,681.228 зр. В заряді центральнім креовано пята посаду шефа секції, побільшено також персонал урядників концептових, рахункових і маніпуляційних. Рубрики «загальний заряд кас» підвиснено о 12,769.834 зр., бо ту рубрику обтяжує регуляція плати урядників і конгруї.

Етат видатків міністерства торговлі підвиснено о 196.511 зр., на 49,783.310 зр.

Етат видатків міністерства желізниць підвиснено о 8,888.990 зр., на 107,526.190 зр. — В тім підвиснено видатків містить ся сума 2,013.000 зр. на віденську мійську желізницю — зрештою збільшити ся мусіли видатки на утриманє руху на желізницях державних, бо прибуло 584 кілометрів нових желізниць.

Етат видатків міністерства рільництва рахунково представляє ся о 406.714 зр. менший, ніж в р. 1898, але в дійсности є о 443.063 зр. висший, бо з тогорічного етату належить вилучити позицію видатків фонду меліорацийного в сумі 849.777 зр. Суму видатків того міністерства преліміновано на 19,357.914 зр.

Етат видатків міністерства справедливости підвиснено о 144.537 зр. на 29,210.791 зр.

Рубрику етату пенсійного підвиснено о 1,409.710 зр., субвенцію і дотацію о 555.450 зр. а рубрику державного довгу о 1,775.773 зр., бо прибувають видатки на опроцентованє ренти інвестиційної.

Пригоди в ніч під новий рік.

Новеля Генрика Чокого, перевід С. Єзерского.

(Дальше.)

Вдова дивила ся на него хвильку безмовно.

— Коли ви дійсно — мовив дальше Пилип — маєте деяку почесть для мене, так їдте з маршалком до ваших свояків у Польщу. Се два вас лучше, щоби ми не так часто видали ся. Вродлива женьщина є красна, однако вірна і честотлива жона є ще красша.

— Принце! — зговорила залякана маршалкова: Чи ви се жартом? Чи ви мя коли любили, чи обдурювали?

— Бачите — рек Пилип — з мене куситель цілком особлившого крою. Я шукаю між женьщинами чесноти і вірности і находжу їх вельми рідко. Найвірнійша і найчестнійша могла би мя тільки звязати, про се не вяже мя ні одна. Але стривайте, щоби мені не розминути ся з правдою, мене звязала лиш одна! Але жаль мені вас, пані маршалкова, що нею власне не ви.

— Ви в огиднім настрою, принце — промовила вдовиця — а єї дрожащий голос і хвильюча груди зраджали, що в ній діяло ся.

— Не вжеж — одвітив Пилип, — я тепер, як ми милий Біг, в найчестнійшому росположенню на світі. Я рад би дурний чин знова поправити. Се сказав я вашому мужеві.

— Якто? — покликала залякана вдова; — ви виявили все маршалкови?

— Не вжеж все, лиш тоє, щом знав.

Вдова повертала ся в сильнім зворушенню то в право, то в ліво. Вона заломувала руки, вкінці спитала: А деж мій муж?

Пилип указав на маршалка, що саме у сю хвилью повільним кроком наблизив ся.

— Принце! — рекла вдова голосом найбільшого обуреня, — принце, най вам Бог простить, я не могу вам ніколи простити. Я ніколи не припускала, щоби серце чоловіка до такої огидности було спосібне. З вас зрадник: Мій муж є чоловіком чести в одязі мамелюка, а з вас мамелюк в одязі чести. На сїм світі ми вже ніколи не зїдем ся. По сїх словах відвернула ся вона від него скоро і думно і пішла на зустріч мамелюкови, з котрим вона, як казалось у вельми поважну розмову запустила ся.

Пилип сьміяв ся в духу і думав: Мій заступник, нічний сторож, най глядїть, як він на конець вийде. Я відгріваю мою ролю в його імені не согріше. Коли би він тільки завтра схотів дальше так чесно продовжати, як я тут розпочав.

За сїм підійшов до танцюючих і побачив з задоволенєм вродливу кармелітку у рядах танечниць побіч свого щасливого браміна. Сей ледви спостеріг огняно-червоне доміно заслав йому рукою поцілуй та виразив пантомімою ви-

сокість своєї щасливости. Пилип думав про себе: Шкода, що я не цілий мій вік принцом. Люди були би напевно з мене задоволені. Нема на світі щось лекшого як бути принцом. Одним словом може він більше, чим адвокат довженно бесідою. Він має привилей прямо йти і всьо чисто від серця виговорити. Ба, коли би я був принцом, моя Рузя була-б для мене пронацією. Ні, я не хотів би бути принцом.

Він глянув на годинник, було доперва шість до дванадцятої. Тут надлетів поважно мамелюк, потягнув його осторонь і дав йому якийсь папір. Принце, — покликав мамелюк — я бажав би вам упасти в ноги і на вколінках зложити подяку. Я поєднав ся з моєю жінкою. Ви розірвали єї серце, але гаразд, що се стало ся. Вона хоче ще сеї ночі відїхати і на своїх посїлостях в Польщі осїсти. Прачайте. О якій би годині там і було, я жду ваших приказів, колиб навіть прийшло ся за Вашу Королівску Високість іти на смерть. Моя вдяка вічна. Прачайте.

— Стривайте! — закликав Пилип, — коли маршалок хотів спішно відїйти. Що мені зробити з сїм папером?

Маршалок одвітив: Се мій довжок з карт з минушого тиждня, на котрий я майже призабув, однако тепер при виїзді не хотів би забути. Я підписав вексель на імя Вашої Королівської Високости. За сїм словом маршалок щез.

Пилип глянув зизом на папір, читав там

Б. Покрите.

Преліміновано на рік 1899 суму 760,753.834 зр., отже о 37,533.075 зр. висше ніж в р. 1898. З надвижок касових, які позістали з року 1897, перенесено до рубрики доходів суму 10,200.000 зр. на кошта регуляції платні урядників. Дохід з податків безпосередних преліміновано о 4,173.800 зр. висше, з того з податку ґрунтового о 987.500 зр., з податку від будинків о 687.800 зр., з податку заробкового о 1,162,900 зр. з податку підприємств обовязаних до публичного складання рахунків о 1,325.000 зр. висше. Ті висці прелімінарі впливів податкових походять звідти, що містять ся в них залежності податкові з року 1898. Сподівані впливи зі всіх безпосередних податків особистих прийнято на 61,706.000 зр., з того признає прелімінар на потреби державні 51,863.300 зр., на опусти в податку ґрунтовім 3,300.100 зр., в податку від будинків 3,539.100 зр., а на дотацию фондусів краєвих 2,000.000 зр.

Доходи з оплат посередних преліміновано о 12.305.010 зр. висше. В надвижці тій партиципують податки консумційні з сумою 4.635.000 зр. — іменно має після обчислення принести податок від горівки більше о 300.000 зр., від пива о 1,020.000 зр., від мяса і худоби о 200.000 зр., від цукру о 1,305.000 зр., а від ропи о 1,700.000 зр.

Доходи з монополію тютюневого преліміновано висше о 2,101.800 зр. Доходи зі стемплів, такс і належитостей преліміновано висше о 5,681.000 зр. Дохід з льотерії преліміновано о 400.000 зр. меньше.

Прелімінар інвестиційний.

На інвестиції в році 1899 прелімінує ся суму 31,093.094 зр. Часть тої суми т. є. 1,433.910 зр. покриє держава за продаж лінії Ческа-Липа-Німес Осецко-Теплицкої залізничі, проте позістає до покриття нето 29,659.184 зр., т. є. о 5,519,204 зр. більше, як преліміновано на рік 1898.

З прелімінара того мають бути покриті видатки 8,240.000 зр. на будову залізничі зі Львова через Самбір до границі угорської, з Пшеворска до Розвадова, зі Стрия до Ходорова і з Гравоси до Bosche di Sattago. Сума 1,154.500 зр. призначена на участь держави в достарченю капіталів на будову приватних залізниць, а сума 5,551.200 зр. на розширене ріжних стаций залізничих.

щось о пяти тысячах левів, сховав папір і подумав собі: Шкода, що не всьм принцом.

Втім шепнув ему хтось на ухо: Королівска Високість, ми оба зражені. Я застрілю ся. Пилип оглянув ся витріщивши очі і побачив мурина.

— Що хочете маско? — спитав Пилип цілком спокійно.

— Я полковник Студ — прошептав мурия. Проклята маршалкова вищебетала князеві Германови, а сей бухає тепер огнем і поломіню на вас і на мене.

— Про мене! — одвітив Пилип.

— Алеж дізнає ся о всім король! — зітхнув мурия трівожно. Може ще сеї ночі мене арештують а завтра відставлять у кріпость. Я радше повішу ся.

— З сього не буде вам хісна! — сказав Пилип.

— Чиж маю на доживотню ганьбу виставляти ся? Я пропав. Князь зажадає кровавого вдоволення. Його хребет ще мабуть синий від сих побоїв, котрі я ему наніс. Я пропав, а разом і пекарівна. Я скочу з мосту в воду та втоплю ся ще сьої ночі.

— Крий вас Боже! — сказав Пилип. Щож прийшло би з сього вам і пекарівній?

— Ваша Королівска Високість стріить жарти, а мене жене з сьвіта роспука. Благаю вас найпокорнійше, позвольте мені лиш пару хвиль в чотири очі.

(Далі буде).

Війсковий стан.

Що нас там обходить війсковий стан! Перемиский корпус має аж трох офіцирів Русинів, а то між ними один капелян, один лікар, ну, і один офіцир. Але ми-б хотіли і то дуже радо, щоби могли вже раз подибати ся з офіцирами Русинами — так годі! Наш Русин шукає хліба, ва котрий мусить робити як віл: сьвищенник, професор, урядник, особливо урядник не концентовой мусить гірко відробляти сей «легкий» хліб, — коли стан війсковий дає мало обовязків, за се точности і дисципліни, а то як-раз на тоті дві прикмети Русини дуже убогі. Додаймо еще, що офіцирам не вільно вести «політики», то вже оно цілком відстрашить, хочби якого цікавого та відважного Русина. Тимто і власть війскова спротивила ся установленю руско-католицкого пароха при армії, бо его там цілком непотрібно: руский ц. к. парох був би цілком без парохіян, бо «мужа» мають своїх парохів по селах, а офіцирів, так як би не було. І воліло міністерство авансувати одного капеляна на Ерц-прістера, котрий рангово і почесно стоїть на рівні з ц. к. парохом, та лиш его обовязків не має. А ми Русини дивимо ся все еще на війсковий стан таким самим оком, як дивить ся наш «уцтивий» севянин на жандарма! Квестия приготовляючого образования до прийнята до закладів війскових дуже коротка: кандидат має мати з IV. класи школи середної сьвідощтво, на котрім може бути трійка з обох класичних язиків. Але наш Русин волить пхати лихої здібности сина висше, де він певно пропаде і конець-кінцем вийде на сільского учителя, або на практиканта при почті або уряді податковім (тепер і там жадають VIII кл.), — на котрім то становиску буде вічно падькати на свою недолю, як пійти з молодим чоловіком до війскового закладу, звідки вже по 4 літах виходить підпоручником а найдалше за 12 літ служби стане капітаном. З того степеня, при добрих способностях і службовій приліжности, має отворену карьеру на висші ступні. Зваживши, що квитуєчі офіцири мають запевнений хліб при ріжних інституціях, а димісіонований офіцир окрім служби при адміністрації, може вступити до котрої небудь категорії маніпуляційної служби, або дістає синекуру в виді інтратних посад почтмістрів або веґмайстрів, — то є се далеко легша дорога до здобутя собі становиска, як кожда иньша. Був час, що і Поляки бояли ся війсковости; нині нема родини між нашою суспільною ієрархисю, щоб немала свояка, побренкуючого шаблею офіцир.

Добра річ висока наука, а що найменьше висша освіта, але не вся молодіж єї хоче, не вся до неї може дійти, не всім стає средств щоби єї достунити — а конець-кінцем рация хліба для нас дуже важна. А наколиб один-другий Русин побачив, що син его так само чество може служити вітчині і народови в мундурі, як і в ряєї, тоді пукли би тоті ледові запори, якими є наше упередженє до війскового стану і для нас отворилась би нова дорога до добутя становиска, з котрих і краще і досаднійше можна би пособити своєму рідному слову і свое обороняти.

Тоді і устала би і поговірка, що руский народ хлоп,—руска інтеліґенция поп, бо сеї рускої інтеліґенції сьвітської доси дуже мало, а між сею інтеліґенцією Русинів еще меньше. Тамтуди пішли вже всі народи: між офіцирами мало лише жидів, а еще меньше нас!

Вже не довго наступить отворене кадетської школи у Львові; як ходять слухи, має там подавати ся і руский язик — та чи богато буде его вчити ся? Хиба буде сей предмет лиш на папери — бо чей-же нашим Полякам не схоче ся вчити «азбуки». Дбаймо-ж щоби і там не заспати роботи, щоби і нам не прийшло здоганяти других робітників — та за пізно.

Ю. Варчин.

Рада державна.

Вчешанє засіданє розпочало ся аж 1/21, бо чекали на вислід нарад комісії від нагани в справі послів Пферше-Герольд. На вступі президент подав до відомости палати подяку цісаря за ювілейну маніфєстацию. По кількох ін-

терпеляциях і предложєнях внесєнь занимає голос міністер скарбу др. Кайцль і виголошує фінансове «хрозє».

Надвижки бюджету з р. 1897 вносять звиж 30 мільонів. Ними можна ще буде покрити недобори в р. 1899, але на рік 1900 треба вже доконче підвисшити посередні податки, чого правительство вже кілька разів домагало ся. В противнім разі треба би хиба повздержати всякий зріст бюджету міністерства скарбу, се значить зростаючих потреб скарбової адміністрації і населєня і справді вичерпати всякі необхідимо потрібні резервові капітали — а такого державного прелімінаря не може предложити палаті жаден сумлінний міністер. (Притакти на правици). Отже рівновагу бюджету неможливо буде заховати без ухваленя бодай податку від цукру. З ухваленем того податку можна би знести деякі не дуже видатні а за те докучливі оплати скарбові, як дорогові мита, стемпель дневникарський (оплески) і др.

Переходячи дальше позиції прелімінаря сказав міністер, що-до краєвих податків:

Фінарсєи країв находять ся в дуже лихим положєню (притакуваня). Замість зростаючих доходів мають они зростаючі дефіцити і задовженя. Діяльність цілої суспільности, правительства і міністра скарбу мусить звернути ся до того сумного положєня країв (оплески). Краєм переказані дуже важні галузи адміністрації. Шкільництво, савітарні і гуманітарні справи, господарство краєве, а тепер знатні діла на поли комунікації, — а не переказані їм фінансові средства, котрі держава забрала для себе. Давні, доходові податки не вистарчають краям, а треба би їх ріжнородні і елястичні видатки заспокоїти справедливо, приділюючи їм рівнож ріжнородні і елястичні доходи. Тому я радо повитав гадку допущєня країв до участи в посередних податках. Колиж в угодових предложєнях ся гадка ще тепер не має замінити ся в діло, то я уважаю цілу справу допущєня країв до посередних податків зовсім не погребаною, а тільки відроченою. (Слухайте!).

Переходячи до загального податку доходового, каже міністер, що він не означає зовсім помноженя державних доходів податкових. Ціла сума доходів вносить 1.336 мільонів, але з того належить відтягнути для податкових цілий все те, що через податки, довги, процента і постійне обтяженє зменьшає дохід, що підлягає оподаткованю. Остаточна квота доходу, обложеного податком, вносить 1.156 мільонів, а на кожного, обовязаного платити доходовий податок, припадає пересічний дохід 2625 зр., а пересічний податок 31 зр. 25 кр.

Що дотичить рільної продукції, стверджає міністер, що ціни рільних плодів, особливо ціни збіжа, хотай не суть такі незвичайно високі, як тамтого року, коли взагалі було мало збіжа, то все таки удержують ся на такій височині, яка подає для бутя рільників ліпші услівя. Відрадним проявом є, що прецінь переломила ся тенденция до обнижуваня ціни рільних плодів, яка дала ся в знаки рільникам через послідних десять літ. Так само що-до цукру ціни поліпшили ся. Нарешті і се можна уважати відрадною ознакою, що число рільничих горальнь до 1899 року збільшило ся в посліднім періоді о 77.

Найбільше доброї надії подають енергічні і самостійні змаганя в декотрих околицях і самопомочи через устроюванє серед населєня маґазинових стоваришень. Так само і розвій акційних підприємств може послужити за доказ розвою промислу. В р. 1896 одержало концєсию 28 акційних товариств з лучшим капіталом 31 мільонів, а в р. 1898 в 11 місяцях, число новозаложєних, акційних товариств зросло до 46 з капіталом 468 мільонів.

Консумция важних артикулів зростає і розвиває ся. Доходи з податку від пива збільшають ся, так само як з консумції тютюну. В році 1894 преліміновано дохід з продажі тютюну на 86 мільонів, в р. 1899 перший раз переступив прелімінар суму 100 мільонів зр. (слухайте, слухайте!) Також і торговельний білянє поправив ся. Вартість вивозу в перших 10 місяцях сего року було більше як 21 мільонів, ніж в сім часі тамтого року.

Що дотичить валюти і кредитових відно-

син, то як-раз против закидів, які підносили на нашу регуляцію валюти, она показала ся при тамторічнім недостатку збіжа дуже хосенною. Не лише велика торгівля, великий капітал і велика продукція, але при збільшенім привозі збіжа з заграниці мали найширші круги рільників і робітників велику користь з урегульованої і солідної валюти.

Міністер закінчив апострофою політичного змісту, вказуючи на те, що рада державна має ще полагодити два бюджетові провізорія на р. 1898, прелімінар державний на сей рік і прелімінар на р. 1899. Се значить, каже міністер, що парламент від довшого часу відняв собі найважніше своє право, іменню ухвалювати державні доходи, а прецінь очевидне, що право бюджетованя належить уважати за центр, жерело і підставу кожного парламенту.

Є велика ріжниця межі розлогим простором, яким розпоряджає правительство при провізорії, а тісними границями, які зазначає ему бюджет. Конечним прецінь є раз довести до бюджету, бо контроля адміністрації і веденя справ правительством стає неможливою без установа членів подрібних позицій державного прелімінаря. Права ради державної що-до призволеня бюджету з певністю ніхто не хоче зменшати. Коли я ствердив, що кінчить ся 1898 рік, а бюджет на сей рік не був призволений, то кожний признає мені справедливість, коли скажу, що маємо до діла з тяжкою хоробою парламенту. (Притакти на правици; на лівици голоси: Язикові розпорядження!)

У нас, в Австрії, парламент і парламентаризм не має такої сильної підстави, як в інших краях, вже від самого початку свого істнованя з причини національних ріжниць. Тепер же долучає ся до того, чим раз яркіше виступаюча суперечність класових інтересів. Се суть відносини, що не виходять на добре парламентаризмови, так як его первісно обдумані і проєктовані. Бо які-ж були преміси давної ліберальної доктрини про парламентаризм? Передовсім вірили на підставі політичної метафізики тодішних часів, що парламент сам про себе, без огляду на становиско інтересів і клас, є вершком політичної досконалости.

Але коли всяка засада більшости в парламенті не має вже жадного значіння, тоді, природно, повстає порожня, а се має такий вислід, що не лише ухвали більшости, але взагалі ухвали ради державної не доходять до успіху — а се рівнає ся звичечю цілої діяльности парламенту. (Правица потакує, лівица протестує).

Може правительство, переняте реакційними тенденціями, тішило би ся з того упадку, але ми, мої панове, прошу бути переконаними, ми не тішимо ся, тільки жалуємо над тими відносинами, бо видимо в них дуже поважне лихо, (оплески правиці), лихо мимо §. 14., бо парламент є вправді обмеженем, але також могутчою підпорою кожного правительства (гучні оплески правиці), і понеже тревале правління без парламенту, без парламентарної контролі адміністрації і без співучасті репрезентації люду в законодавстві не дасть ся помислити. (Гамір на лівици; голосні оплески правиці; бесідникови гратулюють з ріжних сторін).

Відтак пос. Грос ставить внесене в імени лівиці, щоб над відповідю гр. Туна на інтерпеляцію в справі видалюваня з Німеччини, отворити дискусію. Бесідник підсуває президентови міністрів намір захитати тридержавним союзом, а теперішньому правительству славянське Австрії. Президент кілька разів переривав его бесіду, а відтак відобраз голос. Шенерерівці піднесли великий крик, доки при іменнім голосованю не провалило ся внесене пос. Гросса.

Опісля наступила не менше бурлива дискусія над поступленем віцепрезидента Феріанчіча в справі Герольд-Пферше. Шенерер домагає ся голосованя в тій справі, президент не хоче до того допустити. Настає невольний крик, так що президент довгий час не має способу привернути супокою.

Нарешті наступила розправа над законом о регуляції Дунаю. Кульп домагав ся при тій нагоді регуляції чеських рік. Про галицькі води не згадав ніхто... По бесіді референта Катрайна

принято закон в другім читаню. Він признає 20 мільонів на регуляцію Дунаю.

На самім кінці відбуло ся ще одно іменне голосоване над предложенем президента щоби слідуюче засідане відбуло ся в п'ятницю. Палата пішла за гадкою президента 153 головами против 119.

Н О В И Н К И.

— **Святочний вечер** філії товариства «Просвіти» в Самборі в 100-літні роковини виступленя Івана Котляревського і відродженя рускої літератури відбуде ся в неділю дня 11-го грудня в салі Народного Готелю. В програму вечера входять: а) відчит о Котляревскім, б) деклямація, в) Наталка Полтавка, оперета Котляревського. Строї святочні, — початок о 1/2, до 8-ої вечером. Чистий дохід призначений на «Шкільну Поміч» в Самборі.

— **Товариство взаїмного кредиту** «Дністер» подає до загальної відомости, що по причині наближаючого ся кінця року адміністраційного і робіт приготовляючих для замкненя цілорічних рахунків не буде полагоджувало зголошень о позички почавши від 15. грудня аж до руского нового року (13. січня 1899.) Хто отже має намір користати з позички тепер — нехай зголосить ся еще перед 15. грудня. Також виплати ухвалених позичок будуть вздержані від 20. грудня до 3. січня — проте хто має еще скрипт до підпису, нехай приспішить доповнити всіх формальностей в час, щоби до 20. грудня міг підняти виплату. Так само вкладки щадничі не будуть в тім часі приймати ся ані виплачувати ся, хіба в случаях виїмкових. Товариство просить всіх своїх членів щоби для порядку затмили собі ті речниці і примінили ся до них.

— **В програму ювілейного обходу Котляревського в Перемишли**, що відбуде ся, як звісно, в четвер 8-го грудня, вйдуть: прольог, написаний учителем Щуратом, в виголошеню п. Стахури, відчит о Котляревскім проф. Масляка, кантата о. Кшпакевича (до слів В. Масляка) на мішаний хор в супроводі військової музики, хор «Калина» з солями, композиції о. Кшпакевича, «Наталка Полтавка», в виконаню аматорських сил, апотеоза української музики — живий образ укладу маляра Скрутки і промова проф. Юл. Романчука.

— **25-літній ювілей літературної діяльности д-ра Івана Франка**, буде обходити віденьске товариство «Родина» дня 11-го грудня с. р. о годінні 7. вечером у Відні в реставрації Хр Буцацького (I. Ballgasse 6). — Програма: 1) *Житє і діяльність д-ра Івана Франка*, відчит т. М. Богайчука; 2) *Камеярі* Ів. Франка, декл. т. Л. Василика; 3) *Вічний революціонер*, Ів. Франка, вигол. т. Гр. Доманик; 4) *Провідні ідеї в творч. Ів. Франка*, популярний відчит т. С. Яр.; 5) *Україна мовить*, Ів. Франка, декл. Т. І. Мельника. Межі згаданими точками співати ме терцет аматорів народні пісні. — Від виділу «Родина» у Відні: М. Богайчук, голова, Йосиф Дречевич, писар.

— **Фонд на будову руского театру у Львові**. Комітет будови руского народного театру оповіщає, що по день 2-го грудня 1898 призбирав 10.300 зр. 25 кр. Крім сего товариство «Просвіта» збиравло 18.117 зр. 35 кр., отже стан фонду на будову руского театру у Львові в руках товариства «Просвіти» вносить тепер 28.417 зр. 60 кр. Сума ся представить ся трохи инакше, коли зважимо, що многі з поміж осіб займаючих ся збиранем складок на будову театру не надіслали ще комітетови зібраних квот. Сподівати ся належить також богато по ново-заснованім товаристві ім. Котляревського, що покляло собі задачу збільшати всіми можливими способами фонд на будову руского театру.

— **До відомости Впр. Митрополичої Консисторії**. На сторони 127. «Временника» Ставропільського Інститута за рік біжучий читаємо ось таке: Там (в стрийско карпатеких горах) в нікотрих селах сьвященники свої доходи, котрі собирають при посіщеню парохіян «з кропцлом», як і другі доходи із похоронів, вінчаній і проч. отпродують... жидови, а тот послі ходить по христианах і винуждаєт все з лихвою. На такий поступок духовна власть має очи закриті... Не дивно затим, що там і руский дух і руска віра упадають. *Сьвящ. Михайл Тиндюк*.

Нам не дивно, що о. Тиндюк, котрому претенсій до «отличної примірности» певно ніхто з сусідів не завидує, написав таке на своїх кондеканальних, але дивує нас, що темні духи в Ставропільї такою етнографією хотять «просвіщати» нарід.

— **Цісарска амнестія**. На основі ювілейної амнестії цісарської увільнено в окрузі львівського суду краєвого 61 осіб, засуджених на більші або менші кари за ріжні злочини. В домах кари увільнено: в львівскім 15 осіб, в станиця-львівскім також 15. В львівскім женськім заведеню кари одержало амнестією 16 женщин.

— **Підвисшенє платні**. Мійска бюджетова комісія у Львові ухвалила бюджет шкільного фонду, котрий знов виказує в видатках підвишку около 50.000 зр. Комісія ухвалила при тій нагоді резолюцію, в котрій звиває магістрат, аби чим скорше предложив проєкт підвишеня учительської платні.

— **Нова категорія урядників**. З днем 1-го січня с. р. входять в житє дві нові категорії урядників маніпуляційних. Є то т. зв. канцелярійні асистенти і помічники. Від асистентів вимагає ся свідочтва зрілости а аванс отворений для них аж до рангі канцелярійних директорів. Асистенти становлять переходову категорію межі диюрністами а урядниками. Віденьский вищий суд краєвий розписав вже конкурс на 61 посад канцелярійних помічників.

— **Снажений кіт** покусав в селі Бушлєві, пов. тернопільського, учителя Любіння і его родину. Шість осіб з покусаних вислано до лічничого заведеня д-ра Буйвіда в Кракові.

— **Братоубийство**. Перед львівским судом присяжних ставав оноді Микола Батіг, 22-літній селянин з Кугаєва, обжалований о убийстві брата Гната. Гнат був вже 54-літнім господарем, мав власний ґрунт, до котрого притикали поля его братів Василя і Миколи. Задля того сусідства лучали ся між братами часті суперечки. І так дня 23-го жовтня с. р. Микола намовив свого брата Василя, аби перегнав через Гнатове поле коні. Гнат був як-раз в своїм огороді, а видячи шкodu, почав братам грозити і вимахуючи колом крикнув до Миколи: «Ходи-но сюди!» Микола прибіг, виломив з плота кіл і ударив Гната в голову, а коли той упав облитий кровію, ударив его еще два рази по лиці, відтак перескочив шліт і сховав ся на своїм обійстві. Тяжко раненого Гната уложено під стодолою, а Микола наляканий своїм учинком поїхав до Винник по лікаря. Однако заки напіла лікарска поміч, Гнат помер. Микола жалує свого поступку, а свідки кажуть о нім, що був все порядним чоловіком. Розправа скінчила ся тим, що суд засудив Миколу на рік тяжкої в'язниці.

— **Огні**. В двірській стайні в Домажирі власности гр. Вол. Лося вибух оноді огонь, котрий знищив будинки, запаси збіжа і худобу. — Великий пожар вибухнув в Вильні в фабриці пончох. Робітниці вискакували з горючого будинку вікнами; 15 з них згнуло на місци, а 50 тяжко ранених.

— **Загадочна смерть**. В Тернополи найдено оноді поручника 9-го полку драгонів, Францішка Карно, в его помешканю без житя. Догадують ся, що Карно отруїв ся.

— **Дивне самоубийство**. В ориґінальний спосіб заподіяв собі смерть перед кількома днями Іван Сава, 45-літній селянин з Буцнева під Тернополем. Вийшов він з церкви, де правило ся ювілейне богослуженє і поспішив до поблизького дерева; розігнув дві сильно зрослі галузи і вложив в острый кут між ними шию. Галузи пристиали назад тісно до себе і удусили Івана. Люди стягнули з дерева вже лиш трупа. Що заставило Івана Саву до такого самоубийства не знати.

— **Дрібні вісти**. Командант 11. корпусу у Львові удасть ся на днях до Відня, щоби подякувати цісареві за іменованє его властителем 30-го полку. — З Батум доносять, що онодішньої ночи зійшов ся на Каспійскім морі пароход «Петро» з пароходом «Елисавета», котра в наслідок значного ушкодженя пішла з численною залогою на дно моря.

Телеґрами.

Відень, 7. грудня. Намістник гр. Пінїньский прибув нині до Відня.

Будапешт, 7. грудня. В тутешних політичних кругах говорять, що через уступленє Шілягї-ого упадок президента міністрів Банфіого став неминучим.

— **Будапешт**, 7. грудня. Запевняють, що президент угорского сойму Шілягїй рішив ся уступити зі свого становиска. Віцепрезидент Лянґ мав заявити, що в разі уступленя президента і він зложить свою гідність. Там само і другий віцепрезидент Кардос.

Париж, 6. грудня. Кружить поголоска, що Драйфуса мають спровадити до Франції на день 3. січня 1899.

Атени, 6. грудня. В Занте дало ся чути землетрясенє. Від вісім місяців не було вже дощу в Атиці, а тепло таке, що дерева зачинають цвисти по раз другий.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		До Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави		6:00	до Підволочиск, Бродів з головн. двірця		
	7:40	" Янова		6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)		
	7:50	" Тернополь і Бродів на дворець Підзамче,		6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча		
	7:55	" Сокала і Рави рускої		8:35	" Кракова (Відня, Берліна)		
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	" Янова		
	8:15	" Тернополь і Бродів на дворець головний,		8:50	" Кракова (Відня, Варшави)		
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)		9:15	" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова		
	10:35	" Іцкан, Сучави		9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного		
	10:45	" Ярослава, Любачева		9:53	" " з дв. Підзамче		
	1:01	" Янова		9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала		
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)		10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави		
	1:40	" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова		1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного		
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави		2:08	" " з дв. Підзамче		
2:15	—	" Підволочиск (Кієва, Одесса) на дв. гол.		2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)		
2:30	—	" " Козови, Бродів на дв. Підз.		2:50	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),		
	5:00	" " " на дв. гол.			" Любачова чер. Ярослава, Ясла чер. Ря-		
	5:25	" " " на дв. гол.			" шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.		
	5:40	" Іцкан, Сучави		3:00	" Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 30/6		
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева		4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль		
Ніч				Ніч			
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Пидз.		4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)		
	3:30	" " на дв. головний		5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
5:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави		
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль		6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:55	" Тернополь з двірця головного		
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль		7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)		
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче		7:10	" Сокала, Рави рускої		
9:45	—	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)		7:15	" Тернополь з двірця Підзамче		
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний		7:44	" Янова		
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава		10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави		
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.		10:40	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)		
				11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамче		
				11:27			

ЗАМІТКА: Погода нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різниця ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мал, 105) дає інформацію у ділях пов'язаних в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завжди бажає позбутися слабости легких, або горла, хотіючи найуспішнійшою, або астми, навіть дуже давненою і на позір невилічимою, сей негайно не гербату для хронічно хорих на легкі і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гаранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дні 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Льві, лиця Галицька число 12.

Замовляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка італо.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-206 вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особинх годинах. Замісцеві панночки приймає на помешкані

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малювання, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографії, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекція Товариства. —

З глибоким поважанем

Дирекція.

Товариство не послугує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше узглядюване артистичного викинення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківський**, Львів, улица Зиблікевича, число 34.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дїтїй у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Ви. Публіку, що виробляє **ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайдення, з всякого рода шкір, як: **Обуве мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних.** — Також приймає до відновлення і направи **Кальоші і Плащі** кавчукові, всякі гумові приряди як також зельована обува кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глибоким поважанем

Іван Яримович.

139

Спеціаліст до направи кальошів і плащів кавчукових.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу $4\frac{1}{2}\%$ Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.